

5th week: LESSON 12. Grammar: Imperfective versus Perfective verbs. Medical Czech: Symptoms of diseases (L4)..

Jsem nachlazený. = I got cold.

Mám rýmu.

Mám kašel.

Bolí mě hlava. Bolí mě v krku. Bolí mě nos (v nose). Bolí mě celé tělo. Bolí mě šíje. Bolí mě uši. Bolí mě svaly. Bolí mě záda. Bolí mě hrudník.

Pálí mě oči.

Listen and answer the questions (ano × ne)

Paní Novákovou bolí v krku

<http://mluvtecesky.net/en/courses/medical1/2/5>

1. Paní Novákovou bolí v krku už týden.
  - a. Ne. Jak dlouho? (how long) 2 dny.
2. Nebrala žádné léky.
  - a. NE, zkoušela jsem tablety – I tried.
3. Paní Nováková má chřipku. Chřipka: flu
  - a. Ne. Má angínu.
4. Bude brát antibiotika dvakrát denně = každý den.
  - a. Ano, po dvanácti hodinách.
5. Paní Nováková potřebuje vystavit potvrzení o pracovní neschopnosti.
  - a. NE, bude mít dovolenou. < dovolená: vacation, holiday
    - i. Vezmu si dovolenou.
6. Při **kontrole** bude mít **odběry** krve a moči.

Brát*, beru, bral jsem / vzít* , vezmu, vzal jsem – take

DIALOG DOKTOR – PACIENT

P1: Dobrý den, pane doktore / paní doktorko.

D1: Dobrý den, pane Rodrigues, paní Monteiro. Pane Martine.

D1a: Co vás sem přivádí? (*what brings here*) Jaké máte potíže? (*medical problems*)? Co vás bolí? Jak se cítíte? (*how do you feel*)

Co nového – what's new?

Jak se máte?

Jaké máte problémy?

P1: Mám problém. Mám kašel. Mám rýmu. Mám teplotu. Kýchám. Smrkám. Bojím se, že umřu/zemřu. Bolí mě hlava, zuby a na hrudi.

Co je vám? – Je **mi** špatně. = I feel like bad

Bolí mě srdce = my heart is broken

D3: **Jak dlouho**...? Jak dlouho to bolí? Jak dlouho máte ty potíže? Jak dlouho máte kašel? Jak dlouho máte teplotu?

P3: Bolí to týden. Bolí to den. Dva dny. Tři dny... měsíc. 2 měsíce... Celý život.

Od pondělí. Od rána. Od pátku. Od oběda.

D4: Máte alergii na něco?

P4: Ano, na penicilin.

D5: Berete nějaké léky? Bral jste nějaké léky?

P5: Ne, neberu nic. Ne, nebral jsem nic. Ano, vzal jsem si paralen. Bral jsem paralen 3 dny.

D6: Můžu vás vyšetřit? (*examine*)

P6: Ano.

(...)

D7: Nemáte žádný problém. Jste hypochondr. Máte angínu.

D8: Musíte brát léky. Musíte být doma tři dny. Musíte odpočívat. (*rest*) Musíte pít čaj s medem a s citronem. A se zázvorem (*ginger*) a whisky.

Moje babička má recept:

P: Myslím, že nemáte pravdu. Nemáte pravdu, jsem moc nemocný.

D9: Nashledanou!

Doplňte „**bolest**“ (noun) or „**bolet**“ (verb) in suitable forms.

1. **Bolí** to tady, pane doktore, na hrudi.
  - a. Bolel**o** tady.
  - b. Bolí mě hlava – Bolela mě hlava.
  - c. Bolí mě mozek. – Bolel mě mozek.
  - d. Bolí mě břicho. – Bolel**o** mě břicho.
  - e. Bolí mě plíce (pl.). – Bolely mě plíce.
2. Cítíte ještě jinou **bolest**? Jiná bolest = other/different/not-the-same
3. Cítíte nějakou **bolest**? Nějaká = any
4. Co tu **bolest** způsobuje? *what is causing...*
5. Jak dlouho vás to **bolí**?

6. Jaká je ta **bolest**?
7. Je to velká **bolest**?
8. Mohla byste mi ukázat, kde vás to **bolí**? *Could you show me*
9. Můžete tu **bolest** popsat? *describe*
10. Včera to **bolelo** celý den, ale dnes je to lepší.

Connect the left and the right part

1. Bolí mě v krku.	A. doma.
2. Mám zalehlé	B. po dvanácti hodinách.
3. Musíte zůstat	C. pravé ucho.
4. Otevřete ústa.	D. ranní moč.
5. Budete brát antibiotika	E. odběry krve.
6. Máte angínu,	F. na šest dní.
7. Zítra přinesete	G. je nutné to přeléčit.
8. Uděláme vám	H. dva dny.

IMPERFECTIVES	PERFECTIVES
usual / iterative	exceptional / one-time
každý den obvykle (usual)	dneska výjimečně (exceptionally)
duration	beginning / end
celý den od rána 10 minut hodinu dvě hodiny celou noc týden měsíc	začít: <i>Začalo to bolet teď.</i> přestat: <i>Přestalo to bolet, když jsem si vzal paralen.</i> poprvé: for the first time naposledy: for the last time
	moments in past (před) or future (za)
	před hodinou hour ago před minutou před dvěma dny před měsícem za hodinu za 5 minut in 5 minutes
unfinished bussiness	finished: hotovo!

Fill in the sentences with imperfective (always on left side) or perfective verbs based on the context.

YELLOW BOOK, 127/4 + 127/5

Číst/přečíst = to read   četla / přečetla

- Měla zajímavou knihu (interesting). Včera **četla od rána do večera**.
- Jana **přečetla** celou knihu **za jeden den**. //

Jíst/sníst = to eat

- Pavel **snědl** večeři a **potom** šel spát.
- Pavel jedl večeři a studoval anatomii.   Eating while studying
- Pavel snědl večeři a (potom) studoval.   Studying after eating
- Pavel **nikdy nejedl** maso. Je vegetarián.
- Dítě nesnědlo oběd. = Child did not finish the lunch.

Malovat / namalovat

- Malíř maloval obraz.
- Malíř namaloval obraz a pak ho prodal.

Mýt / umýt

- Kamila umyla nádobí a pak uklidila kuchyň.
- Kamila ... myla nádobí a poslouchala radio.
- Musíte si mýt/**umýt** ruce.
- Vždycky (always), když jsem v nemocnici, **myju**/umyju si ruce.

Opravovat / opravit = fix, repair, correct; opravím vás = I will correct your mistakes

- ... **celý** den opravoval auto
- David opravil kolo – a potom mohl jet na výlet.

Prát * peru / vyprat = wash

- Jak často babička prala prádlo?
- Babička vyprala prádlo a šla na nákup.

Psát / napsat: to write

- Sekretářka napsala dopis a šla na poštu.
- Měla moc práce. Psala dopisy a telefonovala.

imperfectives and perfectives in medicine

brát / vzít, vezmu (to take – in normal meaning)

Pane Nováku, **pamatujete** si, jaké léky na srdce **berete**? remember

Bolí mě od rána hlava, musím si **vzít** nějaký **lék na bolest**. painkiller

Dneska je zima, **vezmu** si teplý svetr.

Petr je *narkoman*, **bere** drogy.

odebírat / odebrat (to take – usually in medical meaning)

Lékaři **odebírají** anamnézu pacientovi **mnohokrát za život**. *take patient's history*

Student **dnes** musí **odebrat** anamnézu panu Novotnému.

Sestra vám teď **odebere** krev, pane Novotný. *take blood*

Sestra vám teď bude odebírat krev...

Budeme vám odebírat krev každý týden na testy.

používat / použít to use

Chirurgové při operacích **používají** skalpel.

Při včerejší operaci chirurgové **použili** novou metodu.

poslouchat / poslechnout si to listen

Paní Velanová, **poslechnu si** vaše srdce a plíce.

Studenti **poslouchají** instrukce profesora Dubového.

všímat si/všimnout si to notice (with GENITIV)

Při vyšetření je důležité **všímat si** každého detailu. During examination it is important to

Paní Tomanová, kdy **jste si všimla** těch příznaků poprvé?

vyšetřovat/vyšetřit to examine

Pane Havle, lehněte si na záda, _____ vám břicho.

Plíce _____ (my) pohledem, poklepem a poslechem.

Pacientka si včera ničeho zvláštního _____.

yellow book, 128/6: future

Homework:

studujte příznaky nemocí (<http://mluvtecesky.net/cs/courses/medical1/2/1> a Talking medicine, U4)